

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Навчальний рік 2023-2024

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

ПОЛІТИКА В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

(назва освітнього компоненту)

Нормативний освітній компонент

Форма здобуття освіти

заочна форма

(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань

22 «Охорона здоров'я»

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність

229 «Громадське здоров'я»

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Громадське здоров'я»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Курс 2-й

Силабус навчальної дисципліни розглянуто
на засіданні кафедри громадського здоров'я
та управління охороною здоров'я

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем громадського здоров'я

Протокол від.

“29” червня 2022 року № 14

Протокол від.

“30” червня 2022 року № 10

Завідувач кафедри

(підпис)

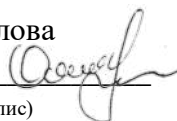

проф. В.А. Огнєв

(прізвище та ініціали)

Голова

(підпис)

проф. В.А. Огнєв

(прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Огнєв Віктор Андрійович, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, д.мед.н., проф.

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

2. Мельниченко Олександр Анатолійович, професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, д. держ. упр., проф.

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

3. Нестеренко Валентина Геннадіївна, доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, к.мед.н., доц.

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

4. Пересипкіна Тетяна Валентинівна, професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, д.мед.н., доц.

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

Дані про викладачів, що викладають навчальну дисципліну

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Огнєв Віктор Андрійович , д. мед. н., професор, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я;
Професійні інтереси, посилання на профайн викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше)	Громадське здоров'я, Основи громадського здоров'я, Доказова медицина з основами сучасної епідеміології, Біостатистика, Організація медико-соціального наукового дослідження, Комунікація в сфері охорони здоров'я Сайт університету: http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=232%3A2011-05-19-08-08-34&catid=7%3A2011-05-05-09-09-08&Itemid=27&lang=uk ACU: http://31.128.79.157:8080/profile Moodle: http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=4918 ORCID: https://orcid.org/0000-0001-7319-1424 Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57208735130
Контактний телефон	+38-099-95-47-120, 057-707-73-20
Корпоративна пошта викладача	va.ohniev@knmu.edu.ua
Консультації	понеділок 15.30-17.00
Локація (очні)	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Пересипкіна Тетяна Валентинівна , професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, д.мед.н., професор
Контактний тел.	057-707-73-20
Е-mail:	tv.peresypkina@knmu.edu.ua
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	вівторок 15.30-17.00
Локація	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Нестеренко Валентина Геннадіївна , доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, к.мед.н.
Професійні інтереси, посилання на профайн викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше)	Громадське здоров'я, publichealth, менеджмент охорони здоров'я, проектний менеджмент; Сайт університету: http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=232%3A2011-05-19-08-08-34&catid=7%3A2011-05-05-09-09-08&Itemid=27&lang=uk ACU: http://31.128.79.157:8080/profile Moodle: http://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=1039 ORCID : 0000-0002-3773-9525
Контактний телефон	+38-095-30-71-170, 057-707-73-20
Корпоративна пошта викладача	vh.nesterenko@knmu.edu.ua
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Четвер 15.30-17.00
Локація (очні)	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Політика в галузі охорони здоров'я» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Громадське здоров'я» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності 229 «Громадське здоров'я».

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Дисципліна «Політика в галузі охорони здоров'я» включає в себе інформацію з теоретичних основ і практичних аспектів реалізації політики в галузі охорони здоров'я. Значну увагу приділено вивченню теоретичних основ розвитку сфери охорони здоров'я, складових реалізації політики у цій сфері, а також особливостей оцінювання розвитку сфери охорони здоров'я. Практична спрямованість навчальної дисципліни підкріплюється наголосом на з'ясування особливостей медичної реформи в Україні як способу розвитку вітчизняної сфери охорони здоров'я, розвитку ресурсного забезпечення підприємств охорони здоров'я, підвищенні доступності якісних медичних послуг, розвитку медичного туризму.

Вивчення навчальної дисципліни є одним з невід'ємних компонентів підготовки висококваліфікованих спеціалістів у галузі громадського здоров'я, які системно оволоділи теоретичними знаннями та практичними навичками щодо реалізації політики в сфері охорони здоров'я для здійснення професійної діяльності в сфері громадського здоров'я.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: сучасні методи та засоби реалізації політики в галузі охорони здоров'я України.

Міждисциплінарні зв'язки «Політика в галузі охорони здоров'я» інтегрується з такими навчальними дисциплінами: «Основи громадського здоров'я», «Менеджмент охорони громадського здоров'я», «Організація медико-соціального наукового дослідження», «Організація охорони здоров'я України», «Економіка і фінансування охорони здоров'я», «Правові аспекти медичної діяльності», «Етичні норми в громадському здоров'ї», «Управління якістю в сфері охорони здоров'я», «Управління якістю життя населення», «Профілактика, валеологія», «Психологія праці».

Пререквізити: вивчення навчальної дисципліни передбачає опанування теоретичних знань і практичних навичок щодо реалізації політики в галузі охорони здоров'я України та їх застосування у здійсненні практичної діяльності фахівця з громадського здоров'я. Зокрема здобувачі вищої освіти мають з'ясувати сутність і значення сфери охорони здоров'я; систематизувати внутрішні та зовнішні чинники, що впливають на її розвиток; виявити взаємозв'язок між розвитком сфери охорони здоров'я та здоров'ям населення; знати особливості сфери охорони здоров'я як об'єкта управління; вміти обирати й застосовувати методи та засоби реалізації політики в галузі охорони здоров'я; вміти оцінювати параметри розвитку сфери охорони здоров'я, й використовувати результати такого оцінювання для виявлення тенденцій та проблем розвитку цієї сфери; розуміти причини та наслідки медичної реформи; знати особливості залучення та ефективного використання ресурсів підприємств охорони здоров'я; вміти впорядкувати перелік платних і безоплатних медичних і супутніх послуг, а також забезпечити належну їх якість та доступну ціну; розуміти передумови, складові та наслідки розвитку медичного туризму та його впливу на стан вітчизняної сфери охорони здоров'я.

Постреквізити. Успішне опанування змісту навчальної дисципліни вимагає дотримання академічної доброчесності, знання та вміння використовувати при підготовці до практичних занять та виконанні індивідуальних завдань Положення про порядок перевірки у Харківському національному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань і засобів навчання на наявність текстових запозичень.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Політика в галузі охорони здоров'я» є оволодіння здобувачами вищої освіти теоретичними знаннями та практичними навичками щодо реалізації політики в галузі охорони здоров'я.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є

– знати: сутність, чинники та значення політики в галузі охорони здоров'я; методи та засоби управління реалізації політики в галузі охорони здоров'я; зміст та мету медичної реформи; особливості ресурсного забезпечення підприємств охорони здоров'я сутність, чинники та значення якості життя населення; особливості дослідження якості життя різних верств населення; методи та засоби управління якістю життя населення в системі громадського здоров'я; особливості управління якістю життя різних верств населення;

– *вміти*: оцінити розвиток сфери охорони здоров'я; виявити фактори, що впливають на її розвиток; простежити залежність між розвитком сфери охорони здоров'я та здоров'ям населення; обрати методи та засоби реалізації політики в галузі охорони здоров'я; використати переваги, що надає медична реформа; оптимізувати ресурсний потенціал і результати діяльності підприємств охорони здоров'я; розробити рекомендації щодо підвищення якості та доступності медичних і супутніх послуг; запропонувати концептуальні підходи до участі конкретного підприємства охорони здоров'я в розвитку вітчизняного медичного туризму.

– володіти навичками: виявлення тенденцій та проблем розвитку сфери охорони здоров'я; застосування методів і засобів реалізації політики в цій сфері; адаптації діяльності підприємств охорони здоров'я первинної, вторинної та третинної ланки до нових умов, що обумовлені медичною реформою; раціонального використання ресурсного потенціалу підприємств охорони здоров'я; розробки теоретичних концепцій і практичних рекомендацій, спрямованих на подальше покращення якості доступних медичних послуг; збереження конкурентних переваг медичних послуг; взаємовигідної співпраці з представниками дотичних галузей і сфер національної економіки.

1.3. Компетентності та результати навчання, згідно з вимогами стандарту та освітньо-професійної програми дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей:

інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у сфері громадського здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, застосування наукових теорій та аналітичних методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел;
- здатність працювати в міжнародному контексті;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність розробляти та управляти проектами;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу й суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку і ведення здорового способу життя;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми;

спеціальні (фахові, предметні):

- здатність оцінювати, інтерпретувати, порівнювати та прогнозувати основні показники громадського здоров'я;
- здатність визначати пріоритети громадського здоров'я, проводити оцінку потреб сфери громадського здоров'я у конкретній ситуації;
- здатність розробляти та пропонувати науково обґрунтовані варіанти стратегій, політик і заходів, спрямованих на збереження та зміцнення здоров'я населення, а також оцінювати їх ефективність;
- здатність аналізувати стратегії, політики та інтервенції в сфері громадського здоров'я та пропонувати заходи щодо підвищення ефективності використання наявних коштів;
- здатність створювати команду для діяльності у сфері громадського здоров'я і забезпечувати її ефективну роботу;
- здатність розробляти проекти надання послуг громадського здоров'я та профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань, промоції здоров'я, та забезпечувати їх реалізацію;
- здатність розробляти заходи з адвокації, комунікації та соціальної мобілізації у сфері громадського здоров'я;
- здатність застосовувати різні методики, стратегії та моделі викладання громадського здоров'я;
- здатність здійснювати наставництво та сприяти безперервному професійному розвитку фахівців з громадського здоров'я;
- здатність виконувати управлінські функції та організовувати надання послуг у сфері громадського здоров'я, забезпечувати контроль за якістю послуг, що надаються на належному рівні.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 2 – Знання у сфері громадського здоров'я та організації системи охорони здоров'я, розробки і впровадження належних заходів забезпечення здоров'я населення.

ПРН 3 – Оцінювати основні демографічні та епідеміологічні показники, значення і тенденції зміни основних детермінант, що чинять вплив на здоров'я у розрізі різних груп населення в Україні, Європейському регіоні та світі, застосовувати основні поняття та концепції епідеміології та статистики при плануванні, проведенні та інтерпретації результатів досліджень.

ПРН 4 – Визначати пріоритети та оцінювати потреби сфери громадського здоров'я, пропонувати науково обґрунтовані заходи та розробляти відповідні висновки та стратегії, які спрямовані на покращення галузі охорони здоров'я.

ПРН 7 – Визначати та застосовувати доцільні заходи і методи попередження і контролю фізичних, хімічних, біологічних, радіаційних та ядерних загроз для здоров'я і безпеки населення.

ПРН 8 – Оцінювати ризики та планувати відповідні дії у випадках надзвичайних ситуацій в сфері громадського здоров'я.

ПРН 12 – Розробляти та впроваджувати стратегії, політики та окремі заходи у сфері промоції здоров'я, здійснювати ефективну комунікацію у сфері громадського здоров'я з

використанням різних каналів та технік комунікації.

ПРН 13 – Розробляти та впроваджувати системи моніторингу і оцінки ефективності інтервенцій, профілактичних та діагностичних або скринінгових програм та політик в громадському здоров'ї.

ПРН 14 – Здійснювати аналіз ефективності розроблених процедур, інтервенцій, стратегій та політик в сфері громадського здоров'я.

ПРН 15 – Розробляти та впроваджувати, засновані на доказах стратегії, політики та інтервенції громадського здоров'я із залученням зацікавлених сторін на основі міжсекторального підходу.

ПРН 16 – Виконувати управлінські функції та організовувати надання якісних послуг у сфері громадського здоров'я.

ПРН 17 – Здійснювати адвокацію, комунікацію та соціальну мобілізацію у сфері громадського здоров'я, підтримувати лідерство та залучати і посилювати спільноти з метою збереження і зміцнення здоров'я населення.

ПРН 18 – Визначати та аргументувати перспективні напрями власної наукової роботи.

ПРН 19 – Презентувати результати власних досліджень у формі доповідей, презентацій та наукових публікацій державною та англійською мовами

ПРН 20 – здатність розширювати розуміння засад сфери громадського здоров'я у закладах освіти різного рівня та реалізовувати заходи, спрямовані на розвиток кадрового потенціалу.

ПРН 21 – здатність здійснювати наставництво та сприяти безперервному професійному розвитку фахівців з громадського здоров'я.

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **соціальний навичок (Softskills):**

толерантність, емпатія, вміння налагоджувати співробітництво з пацієнтом/клієнтом, колегами, проявляти лідерські якості, працювати в критичних умовах та логічно і системно мислити.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я» (шифр і назва)	Нормативна
Загальна кількість годин –90	Спеціальність: 229 «Громадське здоров'я» (шифр і назва)	Рік підготовки:
		2-й
		Семестр
Годин для заочної форми навчання: аудиторних – 10 самостійної роботи студента – 80	Освітній ступінь: другий (магістерський) ОПП: «Громадське здоров'я»	3-й
		Лекції
		2 год.
		Практичні, семінарські
		8 год.
		Самостійна робота
		80 год.
Індивідуальні завдання		
		Вид контролю: залік

2.1 Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

№з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Складові реалізації політики в сфері охорони здоров'я. Медична реформа як спосіб розвитку сфери охорони здоров'я	2
	Всього	2

1.2.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні основирозвитку сфери охорони здоров'я	1
2	Складові реалізації політики в сфері охорони здоров'я	1
3	Оцінювання розвитку сфери охорони здоров'я	1
4	Медична реформа як спосіб розвитку сфери охорони здоров'я	1
5	Розвиток ресурсного забезпечення підприємств охорони здоров'я	1
6	Підвищення доступності якісних медичних послуг	1
7	Розвиток медичного туризму	1
	Підсумковий контроль	1
	Всього	8

2.2.3 Самостійна робота

№з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні основирозвитку сфери охорони здоров'я	12
2	Складові реалізації політики в сфері охорони здоров'я	12
3	Оцінювання розвитку сфери охорони здоров'я	12
4	Медична реформа як спосіб розвитку сфери охорони здоров'я	12
5	Розвиток ресурсного забезпечення підприємств охорони здоров'я	10
6	Підвищення доступності якісних медичних послуг	12
7	Розвиток медичного туризму	10
	Всього	80

Методи навчання: При вивченні навчальної дисципліни «Політика в галузі охорони здоров'я» передбачається застосування як традиційних (лекції, семінари), так і інтерактивних (обговорення в малих групах, реферати, круглі столи, участь в науково-практичних конференціях) форм проведення занять з використанням сучасних технічних засобів.

Проведення практичних занять, виконання самостійних та індивідуально-творчих завдань планується з урахуванням обраних тем.

Методи контролю

Протягом вивчення дисципліни всі види діяльності здобувачів вищої освіти підлягають контролю, як поточному (на кожному занятті), так і підсумковому (під час контрольних заходів).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям теми та під час індивідуальної роботи викладача зі здобувачами вищої освіти для тих тем, які здобувач вищої освіти опрацьовує самостійно і вони не належать до структури практичного заняття.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається за результатами навчальної роботи здобувачів вищої освіти за всіма видами пізнавальної діяльності: аудиторна і позааудиторна робота, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань, а також за результатами підсумкового контролю..

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання поточної навчальної діяльності (ПНД)

Поточна навчальна діяльність здобувачів вищої освіти контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння студентами кожної теми дисципліни та виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. Для здобувачів заочної форми навчання до поточних оцінок також належить оцінка за виконане індивідуальне завдання. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

Оцінювання поточної та загальної навчальної діяльності (ПНД, ЗНД):

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність проводиться відповідно згідно інструкції «З оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Харківському національному медичному університеті», затвердженій наказом ХНМУ № 181 від 21.08.2021.

Підсумковий бал за ЗНД у семестрі визначається як середнє арифметичне національних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми. До суми балів за ЗНД включається також оцінка за виконану індивідуальну роботу. Відповідно до вказаної Інструкції, перерахунок середньої оцінки за загальну навчальну діяльність (ЗНД) у багатобальну шкалу, для дисциплін, що завершуються заліком проводиться відповідно до таблиці 1.

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

(для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Проведення та оцінювання підсумкового заняття.

Підсумкове заняття (ПЗ) проводиться за розкладом, під час останнього заняття. Підсумкове заняття передбачає тестові завдання, які виносяться на ПЗ і повинні бути розглянуті в повному обсязі на практичних заняттях з роз'ясненням їх навчальної сутності, тощо.

Оцінювання освоєння практичних навичок, наведені у таблиці 2 «Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти з дисциплін», зокрема оцінювання практичних навичок, що додаються.

Таблиця 2

**Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності
здобувачів освіти з дисциплін**

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує

	необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дужедобре»	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
«Добре»	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«Незадовільно» з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
«Незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

Під час оцінювання знань здобувача, що входять до підсумкового заняття (ПЗ) виставляється оцінка за національною шкалою, яка рахується як оцінка за ЗНД. (таблиця 3)

Таблиця 3

Шкала оцінювання у ХНМУ

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Оцінка з дисципліни виставляється лише здобувачам, яким зараховані усі заняття включаючи підсумкове заняття.

3.2. Питання до заліку:

1. Сфера охорони здоров'я: сутність, значення.
2. Внутрішні та зовнішні чинники, що впливають розвиток сфери охорони здоров'я.
3. Взаємозв'язок між розвитком сфери охорони здоров'я та здоров'ям населення.
4. Сфера охорони здоров'я як об'єкт управління.
5. Нормативно-правове та інституціональне забезпечення розвитку сфери охорони здоров'я.
6. Методи та засоби реалізації політики в сфері охорони здоров'я.
7. Параметри та показники оцінювання розвитку сфери охорони здоров'я.
8. Порівняння найбільш поширених методик оцінювання.
9. Особливості використання результатів оцінювання для виявлення тенденцій та проблем розвитку сфери охорони здоров'я.
10. Передумови медичної реформи та стратегія її реалізації.
11. Порядок і проміжні результати реформування підприємств охорони здоров'я первинної ланки.
12. реформування підприємств охорони здоров'я вторинної та третинної ланки.
13. Ресурси підприємств охорони здоров'я: сутність, види, значення.
14. Залучення інвестицій та ефективного використання фінансових ресурсів.
15. Модернізація матеріально-технічної бази підприємств охорони здоров'я.
16. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації медичних кадрів.
17. Впорядкування переліку платних і безоплатних медичних і супутніх послуг.
18. Оптимізація територіального розміщення суб'єктів господарювання, які надають медичні послуги.
19. Контроль якості медичних і супутніх послуг.
20. Регулювання цін на медичні та супутні послуги.
21. Активізація роботи з існуючими та потенційними пацієнтами.
22. Розширення переліку медичних послуг і сегментів вітчизняної сфери охорони здоров'я, привабливих для медичних туристів.
23. Збереження конкурентних переваг медичних послуг.
24. Взаємовигідна співпраця з представниками дотичних галузей і сфер національної економіки.

3.3. Контрольні питання

1. Сфера охорони здоров'я: сутність, значення.
2. Внутрішні та зовнішні чинники, що впливають розвиток сфери охорони здоров'я.
3. Взаємозв'язок між розвитком сфери охорони здоров'я та здоров'ям населення.
4. Сфера охорони здоров'я як об'єкт управління.
5. Нормативно-правове та інституціональне забезпечення розвитку сфери охорони здоров'я.
6. Методи та засоби реалізації політики в сфері охорони здоров'я.
7. Параметри та показники оцінювання розвитку сфери охорони здоров'я.
8. Порівняння найбільш поширених методик оцінювання.
9. Особливості використання результатів оцінювання для виявлення тенденцій та проблем розвитку сфери охорони здоров'я.
10. Передумови медичної реформи та стратегія її реалізації.
11. Порядок і проміжні результати реформування підприємств охорони здоров'я первинної ланки.
12. реформування підприємств охорони здоров'я вторинної та третинної ланки.
13. Ресурси підприємств охорони здоров'я: сутність, види, значення.
14. Залучення інвестицій та ефективного використання фінансових ресурсів.
15. Модернізація матеріально-технічної бази підприємств охорони здоров'я.

16. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації медичних кадрів.
17. Впорядкування переліку платних і безоплатних медичних і супутніх послуг.
18. Оптимізація територіального розміщення суб'єктів господарювання, які надають медичні послуги.
19. Контроль якості медичних і супутніх послуг.
20. Регулювання цін на медичні та супутні послуги.
21. Активізація роботи з існуючими та потенційними пацієнтами.
22. Розширення переліку медичних послуг і сегментів вітчизняної сфери охорони здоров'я, привабливих для медичних туристів.
23. Збереження конкурентних переваг медичних послуг.
24. Взаємовигідна співпраця з представниками дотичних галузей і сфер національної економіки.

3.4. Індивідуальні завдання (затверджений на засіданні кафедри перелік з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні): здобувачів вищої освіти під керівництвом викладача з дисципліни «Політики в галузі охорони здоров'я» проводиться протягом семестру й передбачає: вивчення літературних джерел, рекомендованих для опанування тем і проблем, а також підготовки доповідей за ними; вивчення нормативно-правових документів, що пов'язані з проблематикою навчальної дисципліни; виконання індивідуальних завдань.

Здобувачі заочної форми навчання повинні виконати індивідуальне завдання та надіслати його на перевірку викладачеві (на e-mail) не пізніше, ніж за 10 днів до початку навчальної сесії.

Завдання (теми) для індивідуальної роботи здобувачі обирають як зі запропонованого переліку, так і можуть запропонувати іншу тему, узгодивши її з викладачем.

Критерії оцінювання індивідуального завдання. Робота повинна мати обсяг 10–16 сторінок тексту стандартного оформлення (розмір аркуша А4, шрифт – TimesNewRoman, кегль – 14, міжрядковий інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25, вирівнювання по ширині, між абзацні відступи – відсутні) і повністю розкривати зміст обраних питань. Робота має бути структурована та містити перелік використаних джерел, оформлений відповідно до існуючих вимог. Робота має бути подана на перевірку у визначені строки.

Невідповідність змісту, занадто великий чи малий обсяг роботи, невідповідність формальним вимогам щодо оформлення, відсутність переліку використаних джерел або його неправильне оформлення, недостатня структурованість роботи, невчасне подання роботи на перевірку є підставами для зниження оцінки або ж повернення роботи на доопрацювання.

Теми індивідуальних завдань

1. Внутрішні чинники, що впливають розвиток сфери охорони здоров'я.
2. Зовнішні чинники, що впливають розвиток сфери охорони здоров'я.
3. Взаємозв'язок між розвитком сфери охорони здоров'я та здоров'ям населення.
4. Нормативно-правове забезпечення розвитку сфери охорони здоров'я.
5. Інституціональне забезпечення розвитку сфери охорони здоров'я.
6. Адміністративні методи реалізації політики в сфері охорони здоров'я.
7. Економічні методи реалізації політики в сфері охорони здоров'я.
8. Нормативно-правові реалізації політики в сфері охорони здоров'я.
9. Організаційні методи реалізації політики в сфері охорони здоров'я.
10. Соціально-психологічні методи реалізації політики в сфері охорони здоров'я.
11. Порівняння найбільш поширених методик оцінювання розвитку сфери охорони здоров'я
12. Тенденції та проблеми розвитку сфери охорони здоров'я в Україні.
13. Передумови медичної реформи в Україні.
14. Стратегія реалізації медичної реформи в Україні.

15. Порядок і проміжні результати реформування підприємств охорони здоров'я первинної ланки.
16. Автономізація підприємств охорони здоров'я.
17. Комерціалізація підприємств охорони здоров'я.
18. Реформування підприємств охорони здоров'я вторинної та третинної ланки.
19. Залучення інвестицій та ефективне використання фінансових ресурсів.
20. Модернізація матеріально-технічної бази підприємств охорони здоров'я.
21. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації медичних кадрів.
22. Впорядкування переліку платних і безоплатних медичних і супутніх послуг.
23. Оптимізація територіального розміщення суб'єктів господарювання, які надають медичні послуги
24. Контроль якості медичних і супутніх послуг.
25. Регулювання цін на медичні та супутні послуги.
26. Активізація роботи з існуючими та потенційними пацієнтами.
27. Розширення переліку медичних послуг і сегментів вітчизняної сфери охорони здоров'я, привабливих для медичних туристів.
28. Збереження конкурентних переваг медичних послуг.
29. Взаємовигідна співпраця з представниками дотичних галузей і сфер національної економіки.

3.5. Правила оскарження оцінки

Правила оскарження оцінки регламентовані в «Положенні про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти Харківського національного медичного університету», затвердженому наказом ХНМУ № 252 від 30.09.2020

Посилання:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1226%3A2013-03-25-12-07-55&catid=4%3A2011-05-04-07-20-12&Itemid=19&lang=uk

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Полягає у дотриманні Етичного Кодексу, укладеного університетською спільнотою, в якому визначено основні моральні принципи (Кодекс корпоративної етики ХНМУ представлений на сайті <http://knmu.edu.ua>)

Відповідно до діючої «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» здобувачі вищої освіти мають отримати оцінку за кожною темою дисципліни. Якщо здобувач пропустив навчальне заняття він має його відпрацювати відповідно до «Положення про порядок відпрацювання студентами Харківського національного медичного університету навчальних занять». Відпрацювання проводяться щоденно черговому викладачу кафедри.

У разі, якщо здобувач не здав вчасно індивідуальне завдання з поважної причини, необхідно повідомити викладача про таку ситуацію та встановити новий строк здачі. Якщо здобувач не встигає з виконанням індивідуального завдання він може попросити у викладача відкладення терміну з обґрунтуванням причини невчасного виконання (викладач вирішує в кожній конкретній ситуації чи є сенс продовження строку виконання і на який термін).

У разі невиконання завдань під час навчальних занять, чи невиконання частини такого заняття викладач виставляє незадовільну оцінку, яку здобувач має перескласти викладачеві у вільний час викладача і здобувача, який слід попередньо призначити.

Під час лекційного заняття здобувачам вищої освіти рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші.

Під час практичних занять очікується достатній рівень підготовленості здобувачів до них та активна участь в роботі і виконанні поставлених викладачем завдань. Зокрема,

очікується активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час занять важливі:

- повага до колег, ввічливість та вихованість,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами, підготовленість до заняття.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість участю у різноманітних науково-комунікативних заходах з предметного профілю.

Успішне проходження курсу вимагає дотримання академічної доброчесності, знання та вміння використовувати при підготовці до занять та виконанні завдань Положення про порядок перевірки у Харківському національному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика академічної доброчесності

5.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

5.2. Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

5.2.1. об'єктивне та неупереджене оцінювання знань та вмінь студентів (здобувачів вищої освіти);

5.2.2. дотримання правил посилання на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо;

5.2.3. здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;

5.2.4. дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

5.2.5. інформування здобувачів вищої освіти об основних критеріях виявлення плагіату та відповідальності за його використання;

5.2.6. проведення заходів серед студентів із запобігання випадків плагіату.

5.2.7. надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

5.3. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти передбачає:

5.3.1. використання у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірених та достовірних джерел інформації та правильно посилатися на них;

5.3.2. дотримання правил посилання на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо.

5.3.3. самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

5.3.4. дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

5.3.5. надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

5.4. Порухенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- фабрикація – вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу;;

- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі, отримання плати за поселення до гуртожитків, дозволу на використання матеріально-технічної бази Університету (якщо це не передбачає перелік платних послуг);

- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

- залучення підставних осіб до списку авторів наукової (творчої) або навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань;

- примусові благодійні внески та примусова праця – примус учасників академічного процесу сплачувати гроші або виконувати певну працю під загрозою зумисно завдати шкоди інтересам та правам здобувача освіти у навчанні чи інших питаннях.

- виникнення ситуацій, які спричинили конфлікт інтересів – реальна та потенціальна суперечність між особистими, майновими, немайновими інтересами самої особи чи близьких до неї осіб та її повноваженнями, присутність якої може вплинути на об'єктивність прийняття рішень, а також на вчинення або не вчинення дій під час виконання наданих їй повноважень;

- перевищення повноважень – використання службового становища, родинних зв'язків для отримання переваг у навчальній, науковій чи адміністративній сфері.

5.5. За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники закладів освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

5.5.1. відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;

5.5.2. позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;

5.5.3. відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

5.5.4. позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

5.6. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

5.6.1 повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

5.6.2. повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

5.6.3. відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню

освіту);

5.6.4. позбавлення академічної стипендії;

5.6.5. позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

5.7. Види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями закладу освіти, що затверджені (погоджені) Вченою радою університету та погоджені з відповідними органами самоврядування здобувачів освіти в частині їхньої відповідальності.

5.8. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності.

Кожна особа, стосовно якої встановлено факт щодо порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;

- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

5.9. Форми та види академічної відповідальності закладів освіти визначаються спеціальними законами.

5.10. За дії (бездіяльність), що визнані порушенням академічної доброчесності, особа може бути притягнута до інших видів відповідальності з підстав та в порядку, визначених законом.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Карлаш В.В. Охорона здоров'я як структурна складова національної безпеки держави: дис. ... д.держ.упр.: 25.00.02. Харків, 2019. 571 с.

2. Кланца А. Механізми державного регулювання у сфері охорони здоров'я населення України: дис. ... к.держ.упр.: 25.00.02. Харків, 2020. 214 с.

Допоміжна

1. Авраменко Н.В. Державне управління системою охорони здоров'я на регіональному рівні: автореф. дис. ... д.держ.упр.: 25.00.02. Запоріжжя, 2011. 40 с.

2. Антонюк С.А. Державне регулювання розвитку приватного сектора в охороні здоров'я України на регіональному рівні: автореф. дис. ... д.держ.упр.: 25.00.02. Київ, 2006. 20 с.

3. Беліченко А.В. Державне регулювання забезпечення населення лікарськими засобами: автореф. дис. ... к.держ.упр.: 25.00.02. Харків, 2010. 20 с.

4. Буравльов Л.О. Механізми державного регулювання приватного сектора в галузі охорони здоров'я України: автореф. дис. ... к.держ.упр.: 25.00.02. Київ, 2010. 20 с.

5. Виноградов О.В. Механізми державного управління багатоканальним фінансуванням системи охорони здоров'я України: автореф. дис. ... к.держ.упр.: 25.00.02. Київ, 2009. 18 с.

6. Голяченко А.О. Наукове обґрунтування оптимізації системи медичної реабілітації в умовах реформування охорони здоров'я в Україні: автореф. дис. ... д.мед.н.: 14.02.03. Київ, 2008. 32 с.

7. Григорович В.Р. Державне управління процесами підготовки та прийняття управлінських рішень у системі охорони здоров'я України: автореф. дис. ... к.держ.упр.: 25.00.02. Київ, 2011. 23 с.
8. Жалінська І.В. Громадське здоров'я: методологія оцінювання та обґрунтування політики: автореф. дис. ... к.е.н.: 08.00.07. Київ, 2011. 20 с.
9. Карамішев Д.В. Державне регулювання інноваційних процесів у системі охорони здоров'я: автореф. дис. ... д.держ.упр.: 25.00.02. Донецьк, 2007. 45 с.
10. Котляревський Ю.О. Організаційно-економічний механізм державного регулювання якості медичних послуг в Україні: автореф. дис. ... к.держ.упр.: 25.00.02. Харків, 2009. 18 с.
11. Кризина Н.П. Державна політика України в галузі охорони здоров'я: механізми формування та реалізації: автореф. дис. ... д.держ.упр.: 25.00.02. Київ, 2008. 36 с.
12. Лехан В.М., Слабкий Г.О., Русняк В.А. До проблем управління в охороні здоров'я. *Сучасні медичні технології*. 2013. № 2. С. 145–146.
13. Медяник Г.Є. Формування механізмів державного регулювання в системі фінансування закладів охорони здоров'я комунальної форми власності: автореф. дис. ... д.держ.упр.: 25.00.02. Запоріжжя, 2010. 23 с.
14. Мельниченко О.А. Сучасні аспекти публічного управління змінами в системі охорони здоров'я України. *Маркетинг і менеджмент у фокусі викликів нової економіки*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 26–28 квітня 2018 р. Ужгород: Вид-во УжНУ, 2018. С. 102–105.
15. Мельниченко О.А., Ємченко В.І. Пріоритети публічного управління розвитком ринку стоматологічних послуг. *Актуальні проблеми державного управління*: зб. наук. пр. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2018. № 2. С. 129–134.
16. Мельниченко О.А., Муратов Г.Р., Проненко І.Ю. Розширення переліку платних послуг як спосіб управління доходами комунальних некомерційних підприємств сфери охорони здоров'я. *Актуальні проблеми розвитку управлінських систем: досвід, тенденції, перспективи*: матеріали наук.-практ. конф., 26 березня 2020 р. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/conf/2020-1/doc/2/2-1.pdf>. (дата звернення: 25.05.2020)
17. Мельниченко О.А., Огнев В.А. Доступність медичних послуг для різних верств населення залежно від рівня їхнього життя. *Історична спадщина та сучасні аспекти забезпечення громадського здоров'я в Україні*: матеріали наук.-практ. конф. Харків: Вид-во ХНМУ, 2017. С. 85–87.
18. Мельниченко О.А., Сокол К.М., Удовиченко Н.М., Кравченко Ж.Д., Ємченко В.І. Конкретизація переліку суб'єктів ринку стоматологічних послуг як складової методологічного забезпечення публічного управління розвитком стоматології. *Питання експериментальної та клінічної стоматології*. 2019. Вип. 14. С. 156–161.
19. Мельниченко О.А., Удовиченко Н.М. Методи та засоби публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я. *Вісник Національного університету цивільного захисту України. (Серія "Державне управління")*. 2018. № 1. С. 154–162.
20. Мельниченко О.А., Удовиченко Н.М. Механізми публічного управління розвитком ринку стоматологічних послуг. *Громадське здоров'я в Україні: проблеми та способи їх вирішення*: матеріали II наук.-практ. конф. з міжнар. уч., 24 жовтня 2019 р. Харків: Вид-во ХНМУ, 2019. С. 82–86.
21. Мельниченко О.А., Удовиченко Н.М., Ємченко В.І. Полеміка щодо коректності використовуваних методик оцінювання результатів розвитку сфери охорони здоров'я. *Взаємозв'язок політики і управління: теоретичний і прикладний аспект*: матеріали круглого столу / за заг. ред. О.Б. Кіреєвої. Дніпро: Вид-во ДРІДУ НАДУ, 2018. С. 65–66.
22. Мельниченко О.А., Чухно І.А. Належна економічна умотивованість працівників сфери охорони здоров'я як фактор підвищення якості медичних послуг. *Історична спадщина та сучасні аспекти забезпечення громадського здоров'я в Україні*: матеріали наук.-практ. конф. Харків: Вид-во ХНМУ, 2017. С. 127–129.

23. Мезенцева Н.Б. Державне регулювання суспільних відносин в галузі охорони здоров'я України: історичні та правові аспекти: автореф. дис. ... к.держ.упр.: 25.00.01. Київ, 2010. 23 с.
24. Надюк З.О. Державне управління якістю медичної допомоги в системі охорони здоров'я України: автореф. дис. ... к.держ.упр.: 25.00.02. Київ, 2006. 20 с.
25. Паращич І.М. Державні механізми забезпечення та захисту прав пацієнтів в Україні: стан і тенденції розвитку: автореф. дис... к.держ.упр.: 25.00.02. Київ, 2009. 18 с.
26. Пітко Я.М. Роль державних органів управління і місцевого самоврядування в механізмі реформування первинної медико-санітарної допомоги: автореф. дис. ... к.держ.упр.: 25.00.02. Львів, 2010. 24 с.
27. Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних і комунальних закладах охорони здоров'я та вищих медичних навчальних закладах. Постанова Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 р. № 1138. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1138-96-%D0%BF>. (дата звернення: 08.02.2020 р.)
28. Радиш Я.Ф. Державне управління охороною здоров'я в Україні: генезис та тенденції розвитку: автореф. дис. ... д.держ.упр.: 25.00.01. Київ, 2003. 38 с.
29. Рингач Н.О. Державне управління охороною здоров'я як складовою системи забезпечення національної безпеки: автореф. дис. ... д.держ.упр.: 25.00.02. Київ, 2010. 39 с.
30. Рожкова І.В. Розвиток механізмів державного управління охороною громадського здоров'я на регіональному рівні: автореф. дис. ... д.держ.упр.: 25.00.02. Запоріжжя, 2009. 40 с.
31. Скрипник О.А. Трансформація державного управління у сфері охорони здоров'я в Україні: структурно-функціональний підхід: автореф. дис. ... к.держ.упр.: 25.00.01. Дніпропетровськ, 2011. 24 с.
32. Талалаєв К.О. Державна політика України в галузі організації охорони здоров'я щодо запобігання соціальним і хронічним хворобам. *Одеський медичний журнал*. 2019. № 1. С. 5–16.
33. Удовиченко Н.М. Інституційне забезпечення публічного управління розвитком медичного туризму в Україні. *Історична спадщина та сучасні аспекти забезпечення громадського здоров'я в Україні*: матеріали наук.-практ. конф. Харків: Вид-во ХНМУ, 2017. С. 122–124.
34. Удовиченко Н.М. Проблеми та перспективи розвитку медичного туризму в Україні. *Economy and Society: a Modern Foundation For Human Development*: II International Scientific Conference, June 23th, 2017. Leipzig, Germany: Baltija Publishing, 2017. Part 1. P. 106–109.
35. Удовиченко Н.М., Мельниченко О.А. Медичний туризм: сутність і види. *Соціально-економічний і гуманітарний виміри розвитку торгівлі, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу*: зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., 23–24 березня 2017 р. Харків: Вид-во ХТЕІ КНТЕУ, 2017. С. 185–186.
36. Удовиченко Н.М., Мельниченко О.А. Розвиток стоматологічного туризму в Україні: перспективи та необхідність публічного управління. *Становлення публічного адміністрування в Україні*: матеріали VIII всеукр. міжвуз. конф. / за заг. ред. С.О. Шевченка. Дніпро: Вид-во ДРІДУ НАДУ, 2017. С. 71–73.
37. Ушакова О.І. Державна політика з подолання нерівності у сфері охорони громадського здоров'я: міжнародний досвід. *Економіка та держава*. 2014. № 9. С. 133–136.
38. Фуртак І.І. Механізми державного управління у сфері охорони здоров'я в контексті європейської інтеграції України: автореф. дис. ... к.держ.упр.: 25.00.02. Львів, 2010. 22 с.
39. Шевцов В.Г. Державне управління розвитком медичної допомоги в умовах реформування системи охорони здоров'я: автореф. дис. ... к.держ.упр.: 25.00.02. Харків, 2011. 20 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. URL: www.ukrstat.gov.ua (дата звернення: 29.08.2018 р.)
2. Наукова бібліотека Харківського національного медичного університету. URL: <http://libr.knmu.edu.ua/index.php/biblioteki> (дата звернення: 20.08.2018 р.)
3. Національна бібліотека України ім. В.И. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 20.08.2018 р.)
4. Національна медична бібліотека США. URL: <http://www.nlm.nih.gov> (дата звернення: 20.08.2018 р.)
5. Національна наукова медична бібліотека України. URL: <http://www.library.gov.ua> (дата звернення: 20.08.2018 р.)
6. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка. URL: <http://korolenko.kharkov.com> (дата звернення: 20.08.2018 р.)

8. ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx